

Behandling av personuppgifter inom förskola, grundskola och grundsärskola

I samband med att ditt barn börjar i förskola, förskoleklass, grundskola eller grundsärskola i en av Järfällas kommunala förskolor, grundskolor eller grundsärskolor ska du som vårdnadshavare få information om hur verksamheten behandlar ditt barns och dina personuppgifter.

Viktiga ord och begrepp

Nedanför finns en översiktlig förklaring av relevanta ord och begrepp.

Dataskyddsförordningen

EU: s dataskyddsförordning, General Data Protection Regulation (GDPR), började gälla i hela EU/EES den 25 maj 2018. Förordningen ersatte personuppgiftslagen (PuL), vilken upphörde att gälla när förordningen trädde i kraft. Syftet med dataskyddsförordningen är att stärka den enskilda personens rättigheter och skärpa kraven för den myndighet, förening eller företag som hanterar personuppgifter, exempelvis genom införandet av höga böter om förordningen inte åtföljs.

Personuppgift

Personuppgifter är all information som rör en identifierad eller identifierbar fysisk person som är i livet. En personuppgift kan exempelvis vara en individs namn, adress, telefonnummer, mailadress, födelsedatum och personnummer. Även bilder, filmer och ljudklipp där det går att identifiera någon betraktas som personuppgifter, likaså fastighetsbeteckning. En IP-adress som går att koppla till en nu levande person är också en personuppgift.

Känsliga personuppgifter

Vissa kategorier av personuppgifter betraktas enligt dataskyddsförordningen som känsliga:

- *ras¹ och etniskt ursprung*
- *politiska åsikter*
- *religiös eller filosofisk övertygelse*
- *medlemskap i en fackförening*
- *uppgifter rörande hälsa och sjukdom*
- *uppgifter om en persons sexualliv eller sexuella läggning*
- *genetiska eller biometriska uppgifter som tveklöst kan identifiera en fysisk person*

¹ I svenska lagar används inte längre ordet ras. I dataskyddsförordningen används ordet, men det står också att det inte innebär att EU godtar teorier om att det skulle finnas skilda människoraser.

Det ställs högre krav på oss som personuppgiftsansvariga när vi behandlar sådana uppgifter – de rättsliga grunderna för behandlingen är till exempel begränsade. Känsliga personuppgifter får som huvudregel inte behandlas, om det inte är nödvändigt av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse som finns reglerat i t.ex. skollagen eller unionsrätten och dessutom står i proportion till det eftersträvade syftet.

Det är exempelvis tillåtet att behandla personuppgifter om etnicitet om det är nödvändigt för handläggningen av en elevs modersmålsundervisning. Det är också tillåtet för elevhälsan att behandla uppgifter om en elevs sjukdom, om det behövs för att utföra sina ålagda uppgifter inom verksamheten. På samma sätt är det tillåtet att behandla uppgifter om kostavvikelser (på grund av allergier eller religiösa skäl) i samband med servering av skolmat, om detta är nödvändigt för att kunna säkerställa att rätt mat serveras till rätt person.

Behandling av personuppgift

Begreppet behandling av personuppgifter innefattar i princip allt som går att göra med en personuppgift. Det kan vara insamling, lagring, registrering, organisering, sammanställning, överföring och utplåning av uppgiften, med mera. Viktigt att tänka på är att en behandling inte är beroende av att det görs på en dator eller annat digitalt verktyg – en behandling innefattar även manuell hantering där uppgifterna finns i pappersformat.

Personuppgiftsansvarig

Personuppgiftsansvarig är den organisation som bestämmer syftet med personuppgiftsbehandlingen, alltså den som bestämmer hur behandlingen ska gå till och vilka uppgifter som ska behandlas. Den personuppgiftsansvarige är en myndighet, förening eller företag – det är inte chefen eller en anställd hos den personuppgiftsansvarige som har ansvaret, utan organisationen som helhet. Personuppgiftsansvarig i detta fall är barn- och ungdomsnämnden i Järfälla kommun.

Personuppgiftsbiträde

I vissa fall kommer ditt barns och/eller dina personuppgifter även att behandlas av ett så kallat personuppgiftsbiträde. Detta handlar om en fysisk eller juridisk person, myndighet, institution eller annat organ som behandlar personuppgifter för vår räkning. Det kan då röra sig om exempelvis ett företag som levererar ett IT-system åt oss som myndighet, vilket är nödvändigt för att utföra vår verksamhet. Ett personuppgiftsbiträde får bara behandla personuppgifterna enligt våra uttryckliga instruktioner, och omfattas också av kraven i dataskyddslagstiftningen.

Registrerad

Begrepp som används för att beskriva den enskilde fysiska person vars uppgifter behandlas.

Rättslig grund

För att vi ska få behandla ditt barns och/eller dina personuppgifter krävs en så kallad rättslig grund för detta. Med det menas att behandlingen måste kunna rymmas inom en av grunderna i artikel 6 i Dataskyddsförordningen. Exempel på rättslig grund är att utföra uppgift av allmänt intresse, myndighetsutövning eller samtycke.

Offentlighetsprincipen

Eftersom barn- och ungdomsförvaltningen är en myndighet gäller den så kallade offentlighetsprincipen. Detta innebär att det är möjligt att begära ut allmänna handlingar från oss. Sådana handlingar är de som, enligt Tryckfrihetsförordningen, blivit upprättade eller har inkommit till myndigheten, exempel på detta är bland annat brev, protokoll och beslut. Syftet med detta är att ge allmänheten insyn i hur myndigheter och andra offentliga organ arbetar. Allmänna handlingar kan innehålla personuppgifter. När en handling begärs ut görs en sekretessprövning. Detta innebär att viss information kan komma att undantas från utlämningskyldigheten. Detta till exempel om den bedöms kränka någons integritet. Det måste alltid finnas lagstöd för att vi ska ha rätt att belägga handlingar med sekretess. Mer information om allmänna handlingar och offentlighetsprincipen finns här: <https://www.jarfalla.se/kommun-och-politik/insyn-och-rattssakerhet/allman-handling-och-offentlighetsprincipen.html>

Hur barn- och ungdomsförvaltningen hanterar personuppgifter

I våra verksamheter förekommer stora mängder personuppgifter, och flera av dessa är också av känslig karaktär. Därför är det viktigt att du och ditt barn får veta hur vi hanterar era personuppgifter (här åsyftas förskolebarn, elever och deras vårdnadshavare). Nedan finns information om hur vi genomför personuppgiftsbehandlingar för barn- och ungdomsförvaltningens olika verksamheter.

Varför behandlar vi ditt barns och/eller dina personuppgifter?

Syftet med våra personuppgiftsbehandlingar är att möjliggöra administration och genomförande av förskole- och utbildningsverksamhet för att kunna erbjuda barn förskola och en grundläggande utbildning. De personuppgifter som behandlas om ditt barn och/eller dig görs främst för att verkställa skollagen och läroplanen. Det kan bland annat handla om att möjliggöra handläggning av ärenden som t.ex. placering i förskola, fritidshem och fritidsklubb, skolval och skolplacering, ansökan om skolskjuts, ansökan om modersmål och mottagande i grundsärskola. Personuppgifter hanteras också för att kunna bedriva elevhälsa, barn- och elevadministration och daglig pedagogisk verksamhet ute på kommunens förskolor och skolor. Detta utifrån de krav som ställs på kommunen och skyldighet som ålagts nämnden och förvaltningen utifrån skollagens bestämmelser.

Vad gäller elevhälsan är den en självständig verksamhet inom barn- och ungdomsförvaltningen, vilket innebär att elevhälsans personal inte hur som helst kan överlämna personuppgifter till annan personal på skolan. Inom barn- och elevhälsan förekommer ofta sekretess och just denna verksamhet måste förhålla sig till fler lagar än t.ex. skollagen och GDPR, såsom hälso- och sjukvårdslagen och patientdatalagen – detta kan påverka vad barn- och elevhälsan får och inte får göra utifrån ett dataskyddsperspektiv.

Vi kommer inte att behandla sådana uppgifter om ditt barn eller dig som inte är relevanta för det ändamål för just den insats som ditt barn och du är mottagare av. Det är bara de personer som behöver ditt barns och/eller dina uppgifter för att kunna utföra sina arbetsuppgifter som har tillgång till dem.

De rättsliga grunder som är aktuella för barn- och ungdomsförvaltningen är främst sådan som är nödvändig för att utföra uppgift av allmänt intresse eller har samband

med myndighetsutövning och rättslig förpliktelse. Att ordna och bedriva barnomsorg och utbildning är i många fall en uppgift av allmänt intresse genom de krav som ställs utifrån skollagens bestämmelser. När det handlar om rättslig förpliktelse som grund så kan det handla om att vi måste kunna verkställa barnomsorg och utbildning enligt de krav som finns i skollagen – det kan exempelvis handla om att administrera ansökan om plats i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem, bevaka skolplikt och administrera val av skola, planera och organisera verksamhet för förskola, grundskola och grundsärskola, ordna modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet. När det handlar om myndighetsutövning inom våra verksamheter kan det röra områden som betygssättning, pröva och tillgodose rätt till skolskjuts, besluta om mottagande i grundsärskola, särskilt stöd, åtgärdsprogram, disciplinära åtgärder samt hantera och utreda anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

I några begränsade fall kan det också handla om samtycke. Behandling som görs med samtycke som rättslig grund kan vara när förskolan/skolan tar bilder för att lägga upp på hemsida som en del av dokumentationen om den pedagogiska verksamheten. Du som vårdnadshavare måste då lämna samtycke om ditt barn får förekomma på bild. I de begränsade fall som samtycke används som rättslig grund rör det situationer där behandling av personuppgifter *inte* är kopplat till en uppgift att fullgöra utbildning och som alltså går utanför den utbildningsverksamhet som regleras i författning eller förordning, exempelvis skollagen.

Hur får vi tillgång till ditt barns och/eller dina personuppgifter?

Vi får tillgång till personuppgifterna när du vänder dig till oss, exempelvis genom att fylla i en ansökningsblankett eller ha kontakt med oss via telefon och e-post. I vissa fall kan vi få tillgång till dina uppgifter från en tredje part, exempelvis andra förvaltningar inom Järfälla kommun, andra kommuners förskolor/skolor och förskole- och utbildningsförvaltningar eller privatpersoner. Utöver detta hämtas också uppgifter om barn och vårdnadshavare från kommunens invånarregister där samtliga barn samt uppgift om vårdnadshavare finns registrerade.

Hur länge sparas ditt barns och/eller dina personuppgifter?

Barn- och ungdomsförvaltningen behandlar ditt barns och/eller dina personuppgifter under den tid som krävs för att handlägga berört ärende och/eller så länge som ditt barn går på någon av kommunens kommunala förskolor, grundskolor och grundsärskolor. När berört ärende är slutbehandlat eller ditt barn har slutat på en förskola, alternativt slutfört sin skolplikt, kommer personuppgifterna antingen att bevaras (sparas) eller att gallras (raderas/förstöras) i enlighet med arkivlagstiftning (i de fall uppgifterna förekommer i handlingar som räknas som allmän handling). Vilka handlingar som faktiskt bevaras respektive gallras bestäms utifrån tillämplig lagstiftning och nämndens hanteringsanvisningar/dokumenthanteringsplaner.

Kan ditt barns och/eller dina uppgifter komma att delas med andra?

Ditt barns och/eller dina personuppgifter kan komma att delas med andra myndigheter, exempelvis andra förvaltningar inom Järfälla kommun, andra kommuners förskole- och utbildningsförvaltningar och deras förskolor och skolor, Skatteverket och Försäkringskassan. Ditt barns och/eller dina uppgifter kan även komma att delas med personuppgiftsbiträden i form av till exempelvis företag som levererar den IT-system som är nödvändig för vår verksamhet.

I vissa fall kan även privata utförare av förskole- och grundskoleverksamhet, så som företag som driver fristående förskolor och grundskolor, få tillgång till ditt barns och/eller dina personuppgifter. Dessa företag är då själva personuppgiftsansvariga för den behandling som de genomför i sin verksamhet.

Dina rättigheter

I och med införandet av dataskyddsförordningen har personer som får sina uppgifter behandlade ett starkare skydd, bland annat genom att deras rättigheter stärkts. Med den nya lagstiftningen finns det större möjligheter än tidigare för dig som enskild att på olika sätt begränsa, och i vissa fall hindra, den personuppgiftsansvarige från att behandla uppgifter gällande dig som person.

Du har alltid rätt åberopa någon av dina rättigheter. Det är dock viktigt att känna till att en del av dem inte är absoluta – ibland måste vissa krav uppfyllas för att den personuppgiftsansvarige ska rätta sig efter den registrerades begäran. Om du har synpunkter på hur barn- och ungdomsförvaltningen hanterar ditt barns och/eller dina personuppgifter kan du kontakta Järfälla kommuns dataskyddsombud Sigrid Arnamo:

E-post: dataskydd@jarfalla.se. Telefon: 08-580 285 00. Postadress: Järfälla kommun, 177 80 Järfälla

Samtycke

Om en behandling av ditt barn och/eller dina personuppgifter grundar sig på ditt samtycke har du alltid rätt att återkalla detta samtycke. Du återkallar samtycket genom att skicka e-post till dataskydd@jarfalla.se. Om du tar tillbaka ditt samtycke för en behandling som grundar sig på just samtycke innebär detta att barn- och ungdomsförvaltningen, efter den tidpunkten, inte längre har tillåtelse att fortsätta behandla dessa specifika personuppgifter. Det påverkar dock inte lagligheten av behandlingen som utförts *innan* återkallandet.

Tillgång

Du har rätt att få information om hur vi behandlar ditt barns och/eller dina personuppgifter, för vilket ändamål och var dina personuppgifter förekommer, om du begär att få ta del av denna specifika information. Detta kallas för en begäran om registerutdrag och kan göras genom Järfälla kommuns e-tjänst som du når här: <https://www.jarfalla.se/kommun-och-politik/insyn-och-rattssakerhet/registerutdrag.html>

Invända mot behandling och begära rättelse av felaktig uppgift

När vi grundar behandlingen av ditt barns och/eller dina personuppgifter på den rättsliga grunden myndighetsutövning eller uppgift av allmänt intresse har du rätt att invända mot den. Då är vi tvungna att visa att vi har berättigade skäl som väger tyngre än dina intressen, rättigheter och friheter i det specifika fallet.

Du har också rätt att utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter som rör ditt barn och/eller dig som vårdnadshavare rättade.

Radering

Under vissa omständigheter har du rätt att få de personuppgifter som vi behandlar om ditt barn och/eller dig som vårdnadshavare raderade. Detta är dock en begränsad rättighet och kan normalt sett endast tas hänsyn till om det inte finns andra tvingande regler som gör att behandlingen måste fortgå. Exempel på detta är om du återkallar ett samtycke eller att personuppgifterna på annat sätt behandlats felaktigt av oss.

Det är dock viktigt att komma ihåg att barn- och ungdomsförvaltningen i Järfälla kommun är en offentlig myndighet och att möjligheten att få personuppgifter raderade i många fall är begränsad, framförallt på grund av offentlighetsprincipen. Bevarande respektive gallring av allmänna handlingar och information avgörs av barn- och ungdomsnämnen själv utifrån fastställd arkivlagstiftning. Information om vilka av nämndens allmänna handlingar som ska bevaras för slutarkivering och vilka som får gallras, och när, framgår av barn- och ungdomsnämndens hanteringsanvisningar/dokumenthanteringsplaner.

Övriga rättigheter

Enligt dataskyddsförordningen har du även rätt att begära begränsning av dina uppgifter samt att få ut dem i en strukturerad form från den personuppgiftsansvariga eller överförda från en personuppgiftsansvarig till en annan, så kallad dataportabilitet. Du har även rätt att invända mot automatiserat beslutsfattande.

Klagomål

Den svenska tillsynsmyndigheten för frågor som rör dataskydd och personlig integritet är Datainspektionen. Anser du att barn- och ungdomsförvaltningen i Järfälla kommun har behandlat ditt barns och/eller dina personuppgifter felaktigt eller olagligt ska du i första hand vända dig till kommunens dataskyddsombud med dina synpunkter (se avsnittet "Dina rättigheter"). Är du fortfarande inte nöjd med kommunens agerande i frågan har du alltid rätt att vända dig direkt till Datainspektionen. Detta gör du enklast genom att besöka deras hemsida:

<https://www.datainspektionen.se/vagledning/for-dig-som-privatperson/klagomal-och-tips/>

Mer information om dina rättigheter

Om du är intresserad att veta mer om dina rättigheter finns ytterligare information här:

<https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/de-registrerades-rättigheter/>

Mer information om dataskydd

Om du är intresserad av att veta mer om dataskydd finns ytterligare information på Datainspektionens hemsida: <https://www.datainspektionen.se/>

Tillämpliga lagar

Personuppgiftsbehandlingen inom barn- och ungdomsförvaltningen regleras av ett flertal olika lagar och förordningar, nedan har vi listat de vanligaste.

[*Dataskyddsförordningen/GDPR \(EU 2016/679\)*](#)

[*Dataskyddslagen \(2018:218\)*](#)

[*Offentlighets- och sekretesslagen \(2009:400\)*](#)

[*Skollagen \(2010:800\)*](#)

[*Tryckfrihetsförordningen \(1949:105\)*](#)

[*Arkivlagen \(1990:782\)*](#)

[*Hälso- och sjukvårdslagen \(2017:30\)*](#)

[*Patientdatalagen \(2008:355\)*](#)